

Η ΥΔΡΟΧΑΡΗΣ ΛΕΡΝΑ • LERNA “DELIGHTING IN WATER”

Η Λέρνα αποτελεί ένα από τα αρχαιότερα θρησκευτικά κέντρα της Αργολίδας. Μαζί με τη λατρεία και τη θεολογία, συντηρούσε μύθους για τη δράση θεών, ημίθεων και ηρώων, η οποία συνδεόταν με την ύπαρξη των νερών και της πλούσιας βλάστησης και αντανάκλούσε οικιστικές παραδόσεις του Άργους και του Ναυπλίου.

Στη Λέρνα:

- Ο Ηρακλής σκοτώνει το φιδόμορφο τέρας, τη Λερναία Ύδρα που φωλιάζει στην πηγή της Αμμώνης και κατά την έξοδό της στην πεδιάδα καταστρέφει τα κοπάδια και τη χώρα. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζει την πρόσβαση των ανθρώπων στις πηγές, οι οποίοι πλέον διαχειρίζονται τα νερά της περιοχής μετατρέποντας τις εκτάσεις σε καλλιεργήσιμα εδάφη.

- Ο Δαναός με τις πενήντα θυγατέρες του αποβιβάζεται από την Αίγυπτο στους *Απόβαθμους*, νοτιότερα της Λέρνας και ιδρύει το ιερό της Αθηνάς Σαϊτίδος στην κορυφή του λόφου Ποντίνου, καθώς η θεά τον βοηθά να φύγει από την Αίγυπτο. Οι θυγατέρες του βυθίζουν τα κεφάλια των σκοτωμένων συζύγων τους, γιών του αδελφού του Δαναού, Αίγυπτου, στα νερά της απύθμηνης λίμνης που αποτελεί μία από τις εισόδους στον Κάτω Κόσμο.

- Από τη λίμνη αυτή κατεβαίνουν στον Κάτω Κόσμο ο Άδης με την Περσεφόνη καθώς και ο Διόνυσος για να φέρει τη μητέρα του Σεμέλη στη γη.

- Στα νερά της Λέρνας σκοτώνεται ο Διόνυσος από τον Περσέα, ο οποίος αντιτίθεται στη νέα θρησκεία.

- Η Δαναΐδα Αμμώνη ενώνεται ερωτικά με τον Ποσειδώνα και καρπός τους είναι ο Ναύπλιος, ο επώνυμος ήρωας και οικιστής της Ναυπλίας. Άλλωστε, για χάρη της ο θεός χτυπά το βράχο με την τρίαίνα και φανερώνει μία νέα πηγή. Με αυτόν τον τρόπο γλιτώνει τους κατοίκους από την ανυδρία που ο ίδιος είχε προκαλέσει για να εκδικηθεί την αφαίρεση των δικαιωμάτων του πάνω στην πόλη του Άργους.

Πράγματι, οι πηγές της Αμμώνης και της Λέρνας και ο Ποντίνος ποταμός που ρέουν στη θάλασσα από τον ομώνυμο λόφο, χαρίζουν στην περιοχή πλούσια καλλιεργήσιμα εδάφη και αποτελούν πόλο έλξης των ανθρώπων ήδη από τους νεολιθικούς χρόνους. Οικισμός ακμαίος, κυρίως κατά την περίοδο 2700-1250 π.Χ., έχει ερευνηθεί στο χαμηλό λόφο της «Μαγούλας», νότια των πηγών και του Ποντίνου ποταμού.

Πολύρρυτο άλσος πλατάνων και άλλων δέντρων, ανάμεσα στο λόφο Ποντίνο, την ακροθαλασσιά και τα δύο ποτάμια (Αμμώνη και Ποντίνος), αποτελούσε κατά την αρχαιότητα τόπο λατρείας της Δήμητρας Πρόσυμνας και του Διονύσου που προστάτευαν τη γονιμότητα και την ευφορία της γης. Στο άλσος αυτό, το οποίο θα πρέπει να εκτεινόταν στο κέντρο του σημερινού χωριού των Μύλων, πραγματοποιούνταν κάθε χρόνο οι μυστικές τελετές των Λερναίων προς τιμή των δύο θεών στους οποίους οι πιστοί είχαν αναθέσει λίθινα και χάλκινα αγάλματα.

Από τα νερά των πηγών της Λέρνας σχηματιζόταν η απύθμηνη κατά τους αρχαίους Αλκυονία λίμνη, η οποία σήμερα είναι ορατή από το δημόσιο δρόμο. Στις όχθες της με την πλούσια βλάστηση, οι Αργείοι καλούσαν κάθε άνοιξη το Διόνυσο να εξέλθει από τον Άδη και να χαρίσει την ευφορία στη γη και τα κοπάδια. Ως νέος «θεός» Διόνυσος λατρεύεται στην περιοχή, κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους, ο Αντίνοος, ο ευνοούμενος του αυτοκράτορα Αδριανού (117-138 μ.Χ.) που και αυτός χάθηκε στα νερά του Νείλου.

Με τα πλούσια νερά της περιοχής κινούνταν, πριν και μετά την Επανάσταση του 1821, οι γνωστοί «αφεντικοί μύλοι» της Λέρνας, οι οποίοι βρίσκονταν κοντά στην ακροθαλασσιά και στους οποίους οφείλεται το όνομα του σημερινού χωριού των Μύλων.

Σήμερα, οι πηγές της Λέρνας και της Αμμώνης τροφοδοτούν με πόσιμο νερό τους κατοίκους των Δήμων Ναυπλιέων και Άργους-Μυκηνών.

Αεροφωτογραφία.
Aerial view.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- A Πηγές Λέρνας
- B Ποταμός Πόντινος
- Γ Λόφος Πόντινος
- Δ Αλκυονία λίμνη
- E Προϊστορικός οικισμός

LEGENT

- A Lernaean Springs
- B Pontinos River
- Γ Pontinos Hill
- Δ Alkyonia Lake
- E Prehistoric Settlement

Ο Ηρακλής και ο Ιόλαος σκοτώνουν τη Λερναία Ύδρα. Ερυθρόμορφη παράσταση σε αθηναϊκό στάμνο του Ζωγράφου του Συλέως από το Chiusi της Ετρουρίας (480-470 π.Χ.). Παλέρμο, Museo Nazionale.

Hercules and Iolaos kill the Hydra of Lerna. Red-figure representation on an athenian stamnos of the Painter of Syleus from Chiusi of Etruria (480-470 BC). Palermo, Museo Nazionale.

Lerna was one of the oldest religious centers in the Argolid. Together with worship and theology, it supported myths about the activities of gods, demi-gods and heroes which were connected with the presence of water and rich vegetation, and which reflected foundation traditions in Argos and Nauplion.

In Lerna:

- Hercules killed the serpentine monster, the Lernaean Hydra, which had its lair in the springs of Amymone and upon emerging into the plain destroyed both herds and land. In this way he secured access to the springs by men, who could now make use of the region's water by transforming its land into farmland.

- Danaus and his 50 daughters disembarked from Egypt at *Apobathmoi* south of Lerna and founded the sanctuary of Athena Saitis at the peak of Pontinos Hill, as the goddess had assisted his flight from Egypt. His daughters sank the heads of their slain husbands, the sons of Danaus' brother Aegyptus, in the waters of the bottomless lake that formed one of the entrances to the Underworld.

- Hades descended to the Underworld with Persephone from this lake, as did Dionysus, in order to bring his mother Semele back to earth.

- Dionysus was killed by Perseus, who opposed the new religion, in the waters of Lerna.

- The Danaid Amymone was united in love with Poseidon; the fruit of their union was Nauplios, the eponymous hero-founder of Nauplia. Furthermore, for her sake the god struck the rock with his trident and revealed a new spring. In this way he rescued the inhabitants from the drought he himself had caused to avenge the removal of his rights over the city of Argos.

In fact, the springs of Amymone and Lerna and the river Pontinos, which flow into the sea from the hill of this name, offered the area rich arable land and attracted people even in the Neolithic period. A flourishing settlement, primarily during the period 2700-1250 BC, has been investigated on the low hill of “Magoula” south of the springs and the Pontinos River.

A well-watered grove of plane and other trees between Pontinos Hill, the coast, and the two rivers (Amymone and Pontinos) was in antiquity a cult site of Demeter Prosymna and Dionysus, who protected fertility and the fecundity of the land. Each year the mystical rites of the Lernaean in honor of the two gods to whom the faithful had dedicated stone and bronze statues took place in this grove, which must have extended to the center of the modern village of Myloi.

Visible today from the public road, the Alkyonia Lake, which the ancients held to be bottomless, was formed by the waters of the springs of Lerna. Along its banks with their rich vegetation, the Argives each spring invited Dionysus to emerge from the Underworld and grant fertility to both the land and the herds. During the Roman period, Antinous, the favorite of the Emperor Hadrian (117-138 AD) who was lost in the waters of the Nile, was worshipped as a new “god” Dionysus in the area.

Both before and after the Revolution of 1821, the famous “afentikoi mills” of Lerna, which were near the coast and to which the modern village of Myloi owes its name, were powered with the abundant waters of the region.

Today the springs of Lerna and Amymone supply the inhabitants of the Municipalities of Nauplion and Argos-Mycenae with drinking water.